

ANY V

NÚM. 213

BARCELONA 23 SETEMBRE 1892

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

P. L. BERTRAN
92

Dressista Meighoth Leighel

CRÓNICA

A la gran Ciutat de las Trampas no 's parlava mes que de la barra monstruosa d'un regidor, home lleig y pelut, qui pregonant moralitat y prometent qu'ell acabaria 'ls tarugos que en la Casa gran se cometian iniciant una campanya decidida de recta y sana administració, va lograr que uns quants incautes corressin a las urnas a votar la seva candidatura que sortí triufant.

En alguns centres polítics, lo mateix dia de la elecció, se deya, ab mes ó menos fonament, que 'l seu triuf no á la bona voluntat dels seus amichs y admiradors, sino á certas componendas qu' havia portat á cap ab lo jefe del partit qu' allavors manejava las cireras, puig de no ser aixís, com á n' ell se 'l tenia pels de la cresta vermella; per mes que s' haguessin omplert totas las urnas ab la seva candidatura, ja s' hauria encarregat de reventarlo d' una tupinada qualsevol Tio Pantorrillas.

Lo públich no va volguer creure en la vritat de las paraulas sortidas dels mentats centres, atribuhintlas mes que á altra cosa á rivalitats y envej-s de partit.

Com podia creure que l' home que dirigia dos periódichs traviessos y aixerrits, en los que ridiculizava los defectes y trampas dels homes polítics, hagués entrat en tractes ab los seus enemichs encarnissats, ab los mateixos que fuetejaba sens compassió en las columnas de dos setmanaris y feya qu' aburrissin los honrats individus de la plebe, individus que si no veneravan al que 'ls ensenyava lo camí de la llibertat com á altre Guillém Teli, sentían per home tan recte la mateixa admiració, al menós, que sent una sigronayre per una sonámbula y cartera de primera clase?

La vritat era qu' ell havia sortit concejal y que totas las miradas desseguit á ell van dirigir-se, esperant veurel fer algun punt d' home, adaptat á las doctrinas de progrés que venia predicant.

Peró una cosa es predicar y otra dar trigo.

Ell va reflexionar y va dir-se: «La madeixa está tan embullada que jo que soch tan curt de vista no 'm veig capás de desenredarla. Com que tots los que s' han arribat á creure que valia alguna cosa están observant escrupulosament tots los meus actes, desde 'ls meus setmanaris, com á periodista, atacaré al Ajuntament... á mí mateix; pero com á concejal faré lo que 'm dará la real gana.»

Y desde aquell moment va ser un home de dos caras; segons d' hont venia 'l vent, presentava l' una ó l' altra.

Desd' aquell instant van existir dos personalitats distintas en un sol cos. En lo Consistori parlava l' ànima del concejal, en la Redacció la del periodista inexorable y sanguinari, que pera correjir usa la llanseta. En la Casa gran picava la esquena del Sr. Batlle; en las columnas del periódich lo posava en ridicul y 'l martiritzava.

¡Quanta falsetat!

Es vritat que ja en una ocasió que volia fer passar per original d' ell, un drama qu' era d' un altre y que ell havia arreglat ab acort, va ensenyar l' orella; pero, qui s' havia de creure que l' home que s' empescava historietas sabrosíssimas, en las que 'ns

parlava de un tal Samuel, juheu de conciencia bruta, que donava una aglú per... etc. y esplicava 'ls misteris d' una casa episcopal y certs fets ocorreguts á la Xina, (?) lo dia que pogués escalar un càrrech públich, correria parellas ab las personas que avants atacava y amotllaria 'ls seus actes als fets alarmants que feya públichs en los seus periódichs, demostrant que moltes vegadas hi ha personas que censuran als seus semblants perque 's trohan en lo cas de la guineu, que no podentlas aver deya qu' eran verdas?

Qui havia de dir que 'l mateix que ridiculizava 'ls edils de la seva ciutat y tronava contra un marquès, que allavors existia, anomenat de las Hervas, havia de fer sentir la veu en plé Consistori, clavant malediccions de gitano á tots 'ls que després d' haver llegit los escrits d' ell, creyan de bona fé que no debian pagarse al citat Marqués los millons que de la ciutat reclamava?

Si eli, per més que sembli mentida, senyalava á la plebe las resolucions que debía pendre perque la reprimava y malehia quan á sas doctrinas s' abressava?

Al malehirlos, malehia las sevas propias ideas, qu' era malehirse á sí mateix.

Si un home de inteligencia clara creu que 'l poble, escarmentat tantas vegadas, va equivocat en un assumpto, no deu donar mes increment al seu error pera arrancarli uns quants céntims, sino exposarli la vritat neta y pelada per mes que 'l poble, maliciós casi sempre, sospiti sense fonament del qui ab claretat parla.

Y si creu que 'l poble te rahó, deu donarli en tots terrenos, sobre tot si es dels que fan grans bocadas de llibertat y progrés.

Que es assustadís, y la defensa de certs assumptos legals, li sembla que ha de ser presa á mala part pel públich? se queda á casa seva que es lo que han fet tots los que han temut que 's posés en tela de judici la seva honradés.

Si hagués obrat aixís lo regidor de la gran Ciutat de las Trampas no s' hauria vist com se va veure despreciat per tots los qu' avants de serho 'l creyan un home recte y conseqüent.

Fou tan gran lo seu desprestigi qu' estich segur de que si avuy visqués, tots los que 'l van coneixe y l' han sobreviscut, creurían qu' aquesta crónica l' havia escrita ell mateix, puig una vegada que 'l seu ajuntament li va encarregar la formació d' un programa pera unas grans festas, després d' haverlo arreglat al seu gust, en un dels seus periódichs va dir qu' era 'l mes gran bunyol que s' havia fet desde que Deu va fer lo primer home.

Que tindria de particular, donchs, que censurés ell mateix los seus propis actes.

Moraleja. Regidors qu' us trobeu en lo cas dei de la famosa ciutat de que hi fet menció, tingueu presents aquestas paraulas: «Encendre un ciri á Deu y un altre al diable—porta sempre funestas conseqüencias.»

PRÍNCIP DEL CONGO.

SÚPLICA

A mon bon amich lo jove poeta
JORDI MONTSERRAT.

Amich Jordi Monserrat
voldria de tu una carta
(res fa que sigui l' as d' oros
sols sigui carta, ja 'm basta)
feta ab papé d' actor cómic,
escrita ab lletres de cambi,
ab comas de qui se 'n digui,
y punts del que fan los sastres,
y que la ploma ab que escriguis,
ne siga una ploma d' aygua.

J. MIRALLES.

La Verge de las Mercès y Santa Eularia gloriosa

Postergadas per Colón

Somni semi-realitat
que d' exemple pot servir
per los que vulgan guarnir
los carrers de la ciutat.

Me estava ahí a la vetllada
llegint un dels trossos bons
de las grans *Meditacions*
del *Frare Lluís de Granada*.

Y al trobar-me justament
en un punt ahont lo doctor
per convince al pecador
descriu eloqüentament
a la humana ingratitut
que als héroes porta al calvari,
a forsa de tant pensarhi
quedí per la són vensut.
Y de cap sobre la taula
adormit vareig somniar
lo que ara os vaig a contar
per mes que tot sigui faula.

Es lo cas que ab gran recel,
per mes que admirí a tothom
sens saber perquè, ni com
me trobava dalt del cel.

Era fabricat de estrelles
lo transpol que trepitjava
y a cada pas que donava
veya tantas maravellas
qu' estava fet un badoch
admirant per tot arreu,
la omnipotencia de Deu
per la immensitat del lloch.

Igual que fossin mosquits
si bé molestias no 'm davan
en torn meu revolejavan
un aixam de alats esprits,
que per *àngels bufadors*
vaig coneixels desseguida
los quals, dant al vent sortia
poblavan l'espai de olors.

Nuvols de color de rosa
transparents y sutilissims
formavan palaus riquissims
de estructura prodigiosa
y franjas d' or y de blau,
blanch, tronja, vert y carmí
feyan un conjunt diví
de armonía, goig y pau
Arch iris il·luminat
que en tot temps l'ànima alegra,
per faltarhi 'l color negre
que es lo color del pecat.

Una munió de *Sants*,
martres, santas y beyatas,

passavan ditzosas ratas
entonant seráfichs cants,
amén d' alguns mes famosos
que en dit círcul se reunían
ahont sabiament discutian
sobre assumptos profitosos
a la santa religió
ultratjada en tots moments
per los que 's diuhen *creyents*
sent amichs sols del *turró*.

Allí dava gust de oir
a *santa Eularia*, *ex-patrona*
de la culta Barcelona
pel modo de resumir
una qüestió de importancia
fundada segons indicis
al veure als seus compatricis
tan donats a la inconstancia.

La heroína de Sarrià
sempre pura y sempre hermosa
dels barcelonins quixosa
parlava aixís:

—«Tant los fa
quedar be com malament
y per novas invencions
olvida las tradicions
aquest dimoni de gent.
Abans jo era preferida
y de ma patria estimada
la *patrona* celebrada,
pero un jorn, donantme a dida
mirant son propi interés
y tenint ma gloria en poch
posaren en lo meu lloch
la *Verge de las Mercès*.

La cosa no 'm sabé greu
a pesar de injuria tanta
que a la fi jo era una *Santa*
y ella... la mare de Deu.

Mes avuy tinch per afront
que olvidant gloriosas gestas
las anyals y alegres festas
las dediquin a *Colón*.

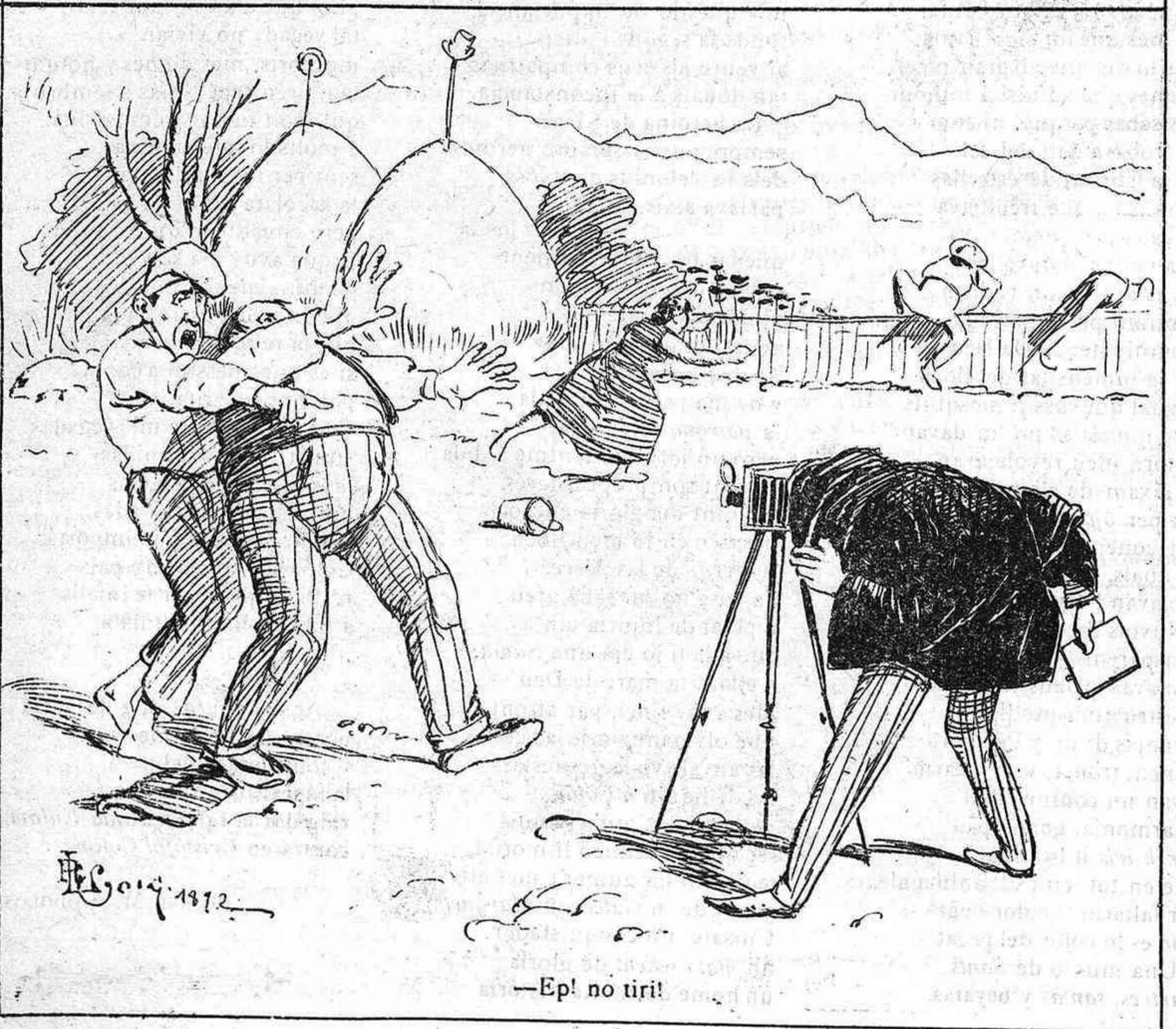
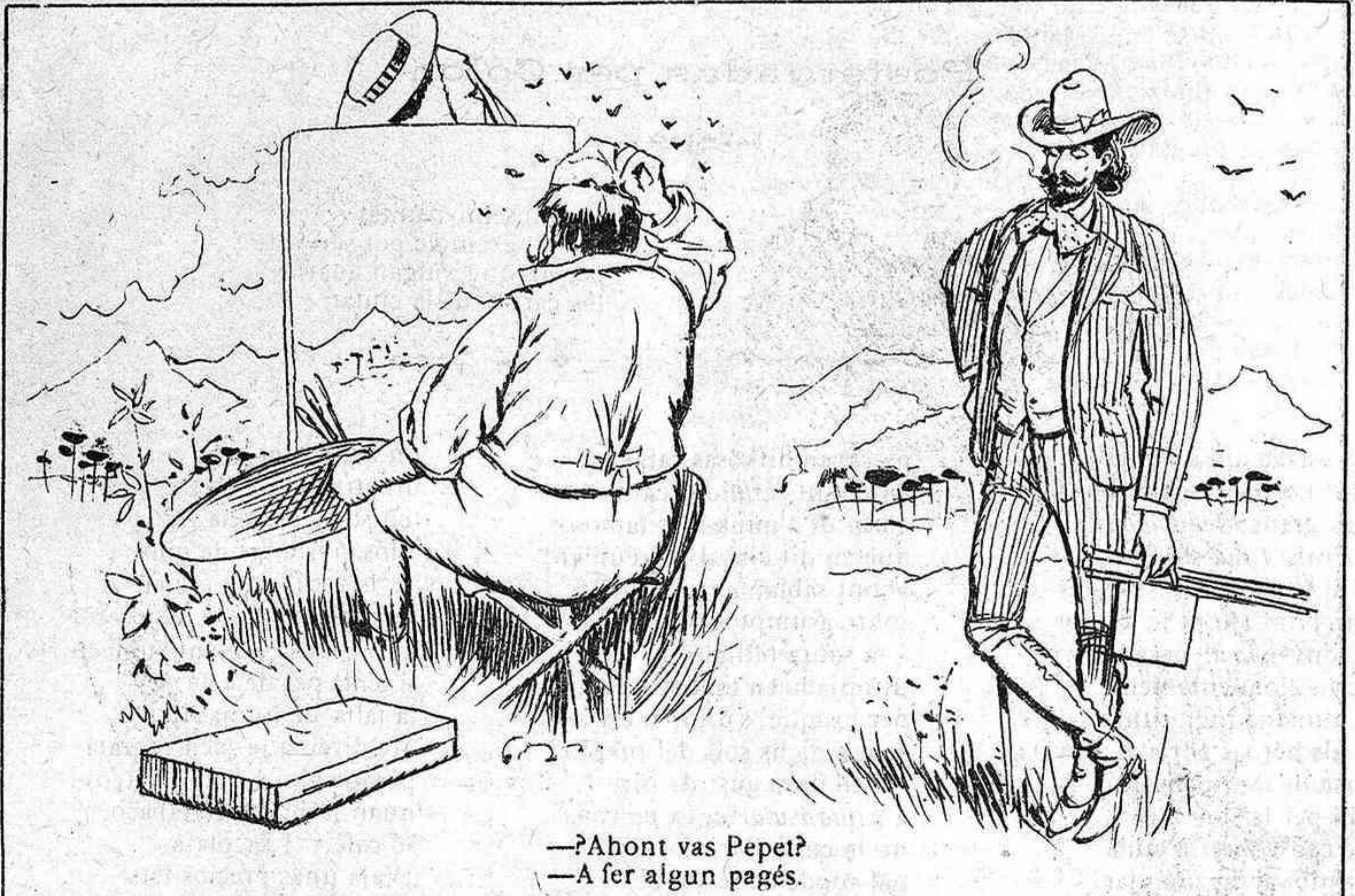
¡A *Colón*! y ¿qui es aquet
ser que 'l creuhen immortal,
sentli un monument mes alt
que 'l de 'n *Galcerán Marquet*?
Un sabi, un conquistador,
un *mari sedent* de gloria,
un home de molta historia

un aventurer sens cor,
un atrevit que ab tres naus
fentse seva agena terra
a los presoners de guerra
se 'ls venia com esclaus.
Sent aixís ¿qui 'n resultat
ha portat sem blant subjecte
si tenia per defecte
la falta de humanitat?
Me direu que soch ingrata
perque així a *Coló* i a *Colo*
quan li debem lo tabaco,
lo café y 'l xacolata.
¡Vaja unas preciositats!
¿Los que aixó no coneixian
tal vegada no vivian
mes forts, mes dígnes y honrats?
Qui pren rapé 'l nás s' embruta,
qui molt fuma se enmatsina,
a molts lo café arruina,
sent per los nervis cicuta,
la xacolata no mata
pero engallifa a qui n' pren
ja que avuy día se ven
de tot... menos xacolata.
Me fareu la observació
que la religió hi guanya
si es que anessim a contá
potsé no es vritat aixó.
Certa estich, que mil vegadas
sumarian mes reunidas
las ánimas pervertidas
que las ánimas salvadas.
¡Ab lo *mal* sols que importá
Colón de tant lluny pais
n' hi ha prou per fe infelis
a tot lo género *humá*»

Al sé aquí 'm vaig despertar
per no tindre ja mes son
y considerant del món
la ingratitut temeraria
vaig dar la rahó a *Santa Eularia*
contra en *Cristófol Colón*.

JOSEPH M. CONOLOSA.

ARTS

El Goy 1872

LO D' ARE

—Qui sab si descendeixo d' aquest senyor Cristofol Colóm... perquè jo 'm d'ich Coloma.

—Lo papa de l' Elvira s' ha tornat molt rich.
—¿Qu' ha tret la rifa?
—No,... es regidor.

ERVETAS

—Prou que ho sé perquè 'm deixas.—
—Per tonto. No serás may bo per... concejal.

LO POLL RESSUCITAT

UE n' es de bonich!

Si fos gòs, 'n tindria un.

¡S. mpre tan repimpollat!... Tan afeytadet!... escupint per entre los uyals de la part esquerra, perdonant honras; y en realitat menjantse algú mari-matxo capàs de fer restituir lo primer plat d' escudella

al home del pedrèr mes reforsat.

Hi ha *polls ressucitats* magnífichs!... ¡de punta!

No mes pensant ab algú, ja sembla que 'm fassin pessigollas.

Es que, generalment, fan riure de debó.

Jo 'n faria anar al menos un á tots los enterros.

Neutralisaría molt l' efecte trist que produheix la vista de la fúnebre comitiva.

Jo 'ls coneix d' un' hora lluny. Tenen un sello particular; un no sé qué que 'ls distingeix del resto de la societat.

Es una etzavara ficada dins d' un invernacle, un brillant americá al mitj d' una *piocha* de diamants de Golconda.

Quan va pel carrer lo mon li es petit.

May se deixa la barba; regularment usa patillas de calessero; será instint de rassa.

Y ab aquella cara de satisfacció que lo poll ressucitat passa per l' acera mirantse en los vidres de las vidrieras que trova al pas...

En son rostre de *crach* hi porta pintada la ditxa que li proporciona son actual modo de ser, comparat ab lo temps en que no portava altre trajo qu' una *boleja* de teixits y unas *lleugeras* de pesseta, y que los plats mes distingits qu' havían passat pel seu coll, havían sigut raccións de *graba*, ó sanch y fetxe ab romesco.

Vol parlar fi perque lo seu roce social ho exigeix, y allavoras es quan no té preu.

¡Quinas cosas diu mes rebónicas!

Tota la intuició cómic-burlesca de Quevedo s' estrellaría davant del caudal d' ocurrencias espontáneas que surten d' aquella inteligencia esgarrada.

¡Quina facilitat en trovar consonants tan asombrosa!

Desde nomenar al carrer del *Príncep de Viana*, per *Príncep de Diana* fins al dirne *Salchichón* al *Chichón*, demanin. Es una fecundia soberana reservada á aquets sers veraders clowns d' aquest circo equestre que 'n diuen planeta terráqueo.

Si un autor cómic ne tingués sempre á la vora, li proporcionarian éxits á diari.

Jo 'n coneix un que val un imperi.

Abans no mes era burro y li esqueya.

Ara está en un continuat ridícul: saluda ab énfassis, trepitxa fort, y pateix á dins d' un trajo de chaqué que d' una hora lluny 's veu que preferiria estar en un penja-robas.

En lloch de *Don* generalment se li dóna solsament lo tractament de *Senyó*.

Pero ell ni nota l' insult.

Un altre que no fos *predestinat* compendria l' efecte que fá y no sortiria de casa, pero ell té las *sébas* de

que lo mon se 'l mira ab gust (y segons com, no s'erra) y que hasta quan parla, diu alguna cosa; y fins pren per respecte la indiferencia, y per mostrars de carinyo la sonrisa burlona qu' excita lo seu ridícul personatge.

Amich de ficarse en tot, sense entendre de rés, dóna concells que ó per sabuts no tenen importancia ó per descabellats s' escoltan com qui sent ploure.

Ell tot ho arreglaria, y es perque com que sab que 'l coneixen, may lo deixan fer; escudat dels quatre quartos qu' ha... adquirit en rifas, ó los ha hereditat, ó los hi han regalat, no pensa en qué abans de aclucar l' ull s' ha de tornar á veurer per necessitat tirant un carretó ó un carro que ha sigut quan ha estat completament en caràcter, y l' única época qu' ha fet goig.

Lo qu' es graciós es quan 's topa ab algun conegut ó company dels que tenia en temps de la seva indigencia.

O fa veure que 's mira algun lletrero de segon ó tercer pis pera no saludarlo, ó si ho fá es ab un ayre de protecció capàs de fer trencar de riurer á l' estatua de 'n López.

L que jo coneix sería una llástima que 's tornés may pobre. *Le monde pour rire*, perdria un *exemplar* que difícilment tindria qui 'l suplís.

Si arrivés aquest cas s' hauria de obrir una subscripció pera rehabilitarlo y que seguis fent riure á la humanitat.

Lo poll ressucitat es d' una utilitat gran, sobre tot en temps de calamitats públicas.

Fins hauria de formar part de las receptas preservativas contra l' cólera.

La fórmula hauria de ser la següent en aquets casos:

Sublimat.	1 gram.
Acit-cítrich.	10 grams.
Poll ressucitat.	1 personatge.
Aygua.	10 litros.

O bè aquest altre:

Acit-fénich.	10 grams.
Poll ressucitat.	2 personatjes.
Acit-táctich.	2 grams.
Aygua.	10 litros.

Segur que si hi haguessin caygut en Hamburgo no haurian tingut necessitat de fer lo *pedido* qu' han fet á Berlin de caixas mortuorias. Altre gall los hi cantaria.

Jo crech que si aquest any nos hem lliurat de la epidemia es per lo gran número de *polls ressucitats* que *putulan* per la nostra capital.

Y no 's pensin... lo *poll ressucitat* pot ser es l' únich sér qu' está en lo mon ab tota la complacencia.

Aquells autors que han negat en sos escrits tantas vegadas la felicitat, es que no han pensat ab ell.

¡Ho es molt de felí!

É la ditxa d' aquell qu' acaban d' arrancarli un caixal que no 'l deixava dormir ni sossegar.

Com que 's troba de repent en un estat social que may havia somniat, l' atmósfera que respira l' emborratxa de satisfacció.

Y es orgullós com un gorilla; vanitós com un gall d' indi y echao pa alante com un escarbat merdè.

Generalment 's diu Ignaci, Antón ó Sever.

No falla.

CLARA SOL.

A N' EN TOFOL

A vos que en lo monument
estéu serio y enlayrat
aguantant la tempestat
y 'l Sol y la pluja y vent....
A vos que ab la ma estirada
miréu la mar espanyola
fent treballs sobre la bola
ab la capa apedassada....
A vos que fent molt xibarrí
unas festas se os farán
que jo penso que serán
com unas fiestas de barri...
A vos que si vos giréu
podeu veure Barcelona
y Sant Martí y Badalona
os demano que volgueu
alleugerirme d' apuros
avisantme si per cas
lo meu sastre 'm vé al detrás
perqué li dech trenta duros.

J. RAMILLES.

SEMBLANSAS

En que se semblan los municipals als gats?
—En que buscan ratas.
Y las cotorras á molts diputats?
—En que xerran molt y no entenen res.
Y los ángels als dimonis?
—En que tenen alas.
Y 'l cólera á la contribució?
—En que espanta.
Y las espadenyas als presidaris?
—En que 's lligan.
Y 'ls camps als toros?
—En que tenen yerbas.

A. MARTELL.

PLANYS D' UN MISTAYRE.

SONET

Dedicat á l' autor de las màquines automàtiques de la
Rambla.

Adeu negoci meu, Deu te perdoni;
ja pots dir que perdut corras per terra
des' que han sortit á ferte dura guerra
aquells caixons, invent d' algun dimoni. (1)
Quan trobareu algu que ab rabia us doni
una empenta tremenda en mitj la gerra (2)
no deixantvos á dintre ni una perra.
y sens cap polissón que se 'n adoni?
Cregueu que m' heu ben mort ¡Mala negada!
Visch molt desesperat, no dich mentida,
puig al veure que aixís tan nos explotas
estich pera llensar d' una vegada
los mistos al carrer y desseguida
plantarme á algun cantó de llímpiabotas.

J. T Y R.

1 Dispensi la franquesa.
2 Lo deposit del cacau.

UNA EXCURSIÓ AL MONTSENY

V

las 2 de la tarde sortíam de Sant Mar-
sal en direcció á Santa Fè.

Lo camí segueix planejant y es
atractiu. Entonant cansóns de la te-
rra féyam via per sota la verda arca-
da que forman las brancas dels faigs. Pas-
sàrem per *Coll Safarrera*, *Coll Sasiureda*,
Plá dels Castellets y *Roca Lacambra*; aquí
reposàrem vint minuts, aprofitant la nova perspectiva
que ofereix lo bellíssim sò d' Arbucias. En lo mateix
indret, més amunt, se divisin las comarcas de Sant
Hilari y Santa Coloma de Farnés, si bè quedin enso-
tadas una y altra població, efecte de la configuració
del terreny que las rodeja. Desd' aquest punt se domi-
na tota la *Selva*, la ciutat de Girona y, en dia ben clar,
se distingeix lo castell de Figueras.

Se 'ns feyatarty era precis arribar á entrada de fosch á
Santa Fè. Apretant lo pas, deixàrem endarrera á *Plá
de Quadras*, *Corral de 'n Vidal*, *Torrent de 'n Vilano-
va*, *Plá de la Nit*, *Sot dels Fustatges*, *Plá del Espinal*
y *Faigeda del Mas Andreu*; arribant á la ermita de
Santa Fè á las 5.

Santa Fè es estació de recreo per molts estiuenchs;
no 'ls alabo 'l gust. La ermita, situada en una planuria
relativament extensa, enfront y dessota las *Agudas*,
no té vista; y, per consegüent, l' excursionista, ab tot
y trobarse encara en lo cim del Montseny, no se 'n fá
cárrech; Ademés, las condicions d' hostatje que reu-
neix la casa, convertida durant l' estiu en un verdader
hotel hostal, deixan molt que desitjar. Las pocas fonts
qu' la voltan constituheixen l' únich alicient pera pas-
sarhi una temporada.

Acabat de sopar y de fer la brometa ab lo guía, que
treginau una *mantellina de primera*, várem determi-
nar anar á fer nona; á fé de Deu ne teníam ganas. En
lo quarto destinat a dormitori per tota la colla, ab
treballs hi cabria un llit de monja; pero, lo que pot
la necessitat! hi várem fer cabre tres catres, un llit de
matrimoni y una máfega á terra, al darrera de la
porta.

Saltant d' un catre al altre, com llagostas, várem
acomodarnos, y, tips de matar aranyas (de quals bes-
tiolas n' estavan farsidas las parets del quarto), dormi-
rem com uns reys, fenthi petar uns ronchs que dona-
van gust, á pesar de la *duresa* de las máfegas, que de
tot estavan plenas menos de palla.

J. BARBANY.

Santa Fè (Montseny) Agost, 1892.

(S' acabarà en lo número próxim).

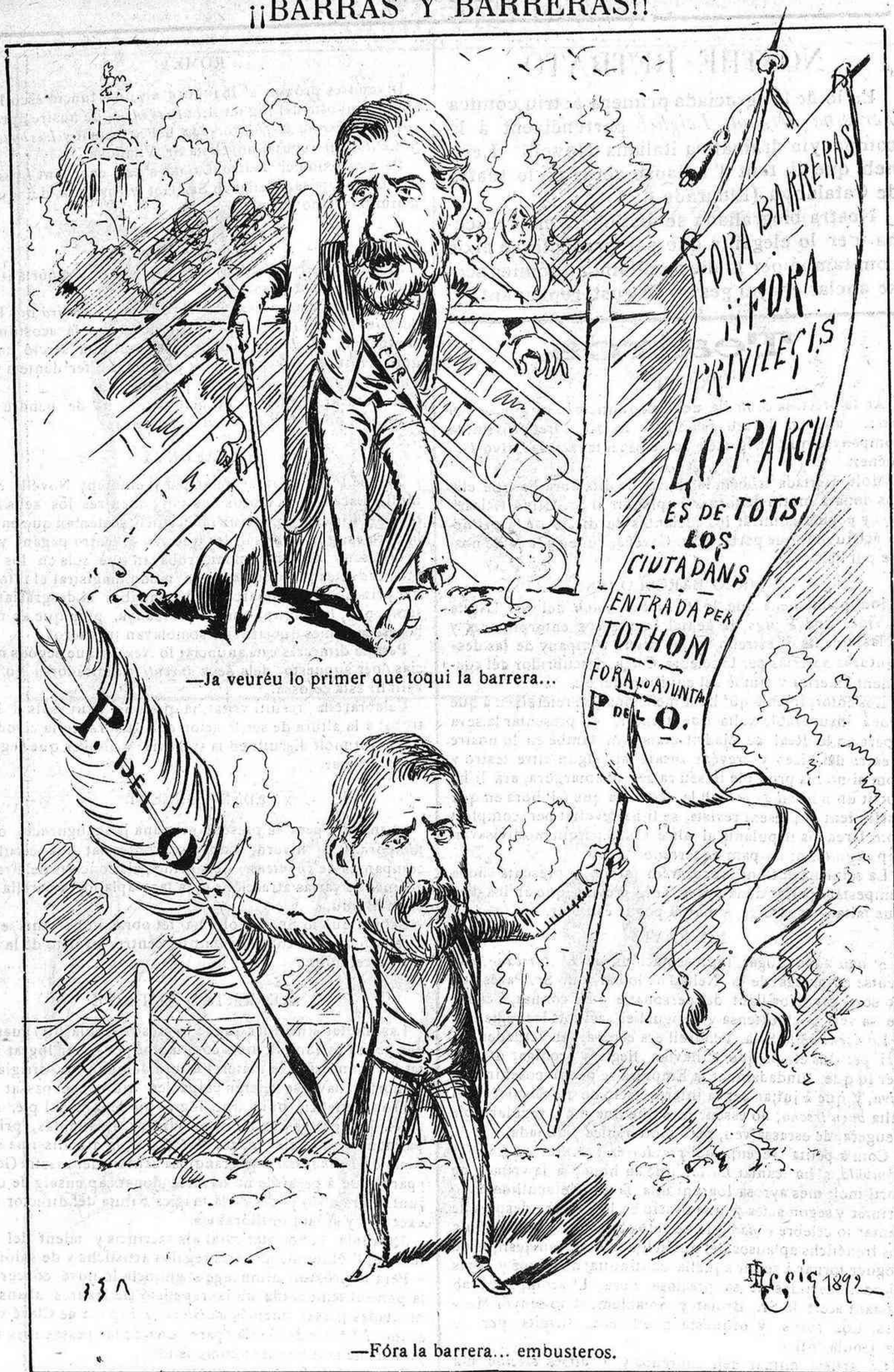
HISTÒRIA ROMANA

—No 's veu mes que Mar y Cel.
—¡Ay Dellonsa! prou que ho veig que vaig tocar
la flauta

R. G. 1972

¡¡BARRAS Y BARRERAS!!

NOSTRE RETRATO

Es lo de la agraciada primera actriu còmica *Teresina Mighoti Leigh* perteneixent á la companyia dramática italiana Novelli — Leigh, que ab tant d'aplauso actúa en lo teatro de Catalunya (Eldorado.)

Nostra biografiada se distingeix en la escena, per lo eleganta que sab presentarse aixís com també per la dicció altament còmica sense apelar may á gestos de gust repugnant.

Teatros

PRINCIPAL

Ab la preciosa comedia del teatro antich *El vergonzoso en palacio* anuncia lo seu debut pera lo divendres pròxim, la companyia que dirigeixen los eminents actors Calvo-Giménez.

Molt acertada trobém la elecció de dita obra ja que ella 'ns donará motiu de tornar á aplaudir al Sr. Calvo (Ricardo) y poguer admirar los adelantos de dicció de la primera actriu jove que porta, Srta. Coveña, coneguda ja de nostre públich.

CIRCO BARCELONÉS

Induatablement que lo *Cristóbal Colón* del Sr. Careta y Vidal tindrà algo de genial, ja que sos entorpiments y aplassaments d'estreno, lo fan digne company de las desventuras sufertas per lo célebre *Colón*, descubridor del continent americá y també del equilibri del ou.

Los entorpiments qu'hem mencionat, se refereixen á que trobá insuperable valla que trencar, al presentar la seva ópera en lo Real de Madrid aixís com també en lo nostre Teatro del Liceo y creyém encare ab algún altre teatro y com si no fos prou plé lo seu calzer d'amargura, ara li ha sortit un nou ull de poll ab la orquesta que á l'hora en que estém fent la present revista, se li ha revoltat per complert com feren los tripulants al altre *Colón* perque no divisavan cap *neguita*, ni un pam de terreno.

La setmana entrant procurarém (si no 's presenta nova tempestat) parlar de la ópera, puig creyém que ab los días que faltan transcorre, s'haurá pogut estrenar.

NOVEDATS

S'han donat dugas representacions de *L' Africana*, haventse encarregat de lo «Nelusko» lo barítono Sr. Parés que no sortí gayre brillant del personatge á ell confiat, á causa de sa veu poch extensa y desigual en casi tots los registres.

Lo debut de la Srta. Vendrell era esperat ab verdader deliri per los elogis que s'havían llegit y prodigat d'ella, per lo que fundadament la Empresa se pensá posehir una diva, y que á jutjar per la interpretació de *La Sonámbula* li falta *buen trecho*, no essent mes que una molt regular tiple lleugera, de escassa veu, pero molt bonica y afinada.

Com á petita revenja del passador éxit lograt en *La Sonámbula*, s'ha cantat *Lucia*, que en honor á la vritat, ne sortí molt mes ayresa logrant una favorable acullida en lo primer y segon actes y una ovació en lo tercer, després de cantar lo célebre *rondó* que se veje obligada á repetir, puig los frenétichs aplausos del públich demostravan desitjos de poguer tornar á sentir aquella continuïtat de trinos y notas picadas sortidas de sa preciosa boca. L'acompanyá ab bastant acert lo Sr. Brotat y notablement lo senyor Messtres. Los coros y orquesta hábilment dirigits per lo Sr. Goula (fill.)

Lo artista mimat dels morenos y d'altres seccions del teatro, lo tenor Sr. Bugatto, anuncia pera avuy son benefici ab *Il Trovatore* y la Srta. Vendrell per ultims de setmana la tan difícil ópera *Dinorah*.

Se veu que la Empresa no s'adorm y procura oferir variació y amenitat.

ROMA

Divendres pròxim s'inaugura ab una funció escullidíssima composta del juguet *A la Prevenció*, de nostre apreciat Director; *Ferma despoli forçada*, del Sr. Amat y *Las bodas de n Cirilo*, del reputat novelista Sr. Vilanova.

Pera estreno del Teatro Catalá s'está enseijant *L'esclau* del jove poeta sabadellench Sr. Got y Anguera, del que 'n tenim bonas noticias.

TIVOLI

Segueix encara *Miss Helyett* fent lo gasto y reportant á la Empresa bonich negoci.

Segons noticias, aquesta célebre Miss, s'exhibirá fins lo 18 del pròxim Octubre, donant pas després á la acostumada companyia del *llanto*, acompanyada d'una secció coreogràfica que ab sas execucions s'preparará á fer denteta pera un nou espectacle en projecte per any nou.

Es natural, després d'un plat fort, s'ha de pendre apetitíu pera obrir de nou las vías digestivas.

CATALUNYA

També l'*Amlet* interpretat per l'eminent Novelli doná motiu á acaloradas discusions puig mentres los seus *duecenti* del Lirich, com diu un *sabi* critich, sostenian que en tota la obra estigué colossal, los que van al teatro pagant y per lo tant sens apassionament, trobavan que sols en los dos primers actes personifica de un modo magistral al infortunat princep de Dinamarca. Molt contribuí al desgraciat despenyo, lo conjunt que l'acompanyá, puig que en moltes escenas mes que artistes semblavan titiriteros.

Pera lo dimecras está anunciat lo *Nerone* que segons noticias (per supuesto dels seus *duecenti* admiradors) en Novelli hi está colossal.

Celebrarém resulti vritat, ja que fins avuy sols l'hem trobat á la altura de ser l'actor dels actors, en la comedia, resultant molt discutit en la tragedia y no més que regular en lo drama.

EDEN-CONCERT

S'anuncia pera la present setmana la inauguració de la temporada d'hivern, habentse contractat una escullida companyia de *chanteuses* dels principals concerts de Fransa además de varias atraccions y la tant aplaudida parella Cazorla-Boldú.

Sabém que lo Sr. Galofre ha fet obras importants en lo local á fi de que continuí sent lo centro favorito de la *crema* barcelonina.

CONCERTS D'EUTERPE

Las moltes simpatias que te lo mestre Goula (fill) guanyadas per sa assiduitat, aixís com també per haver lograt portat los concerts á la mateixa altura de quan los dirigia lo immortal Clavé, se veieren palpables diumenge passat dia de son benefici, puig que lográ un fenomenal plé, sent totas las pessas extraordinariament aplaudidas, principalment la notable marxa *Il Profeta*, la difícilissima sinfonia de *Tanhaüsser* y la grandiosa cantata del mestre Goula (pare) que á pesar de no haverse donat cap ensaig de conjunt, lográ ab lo poder de la mágica batuta del director una execució y ajust inmillorables.

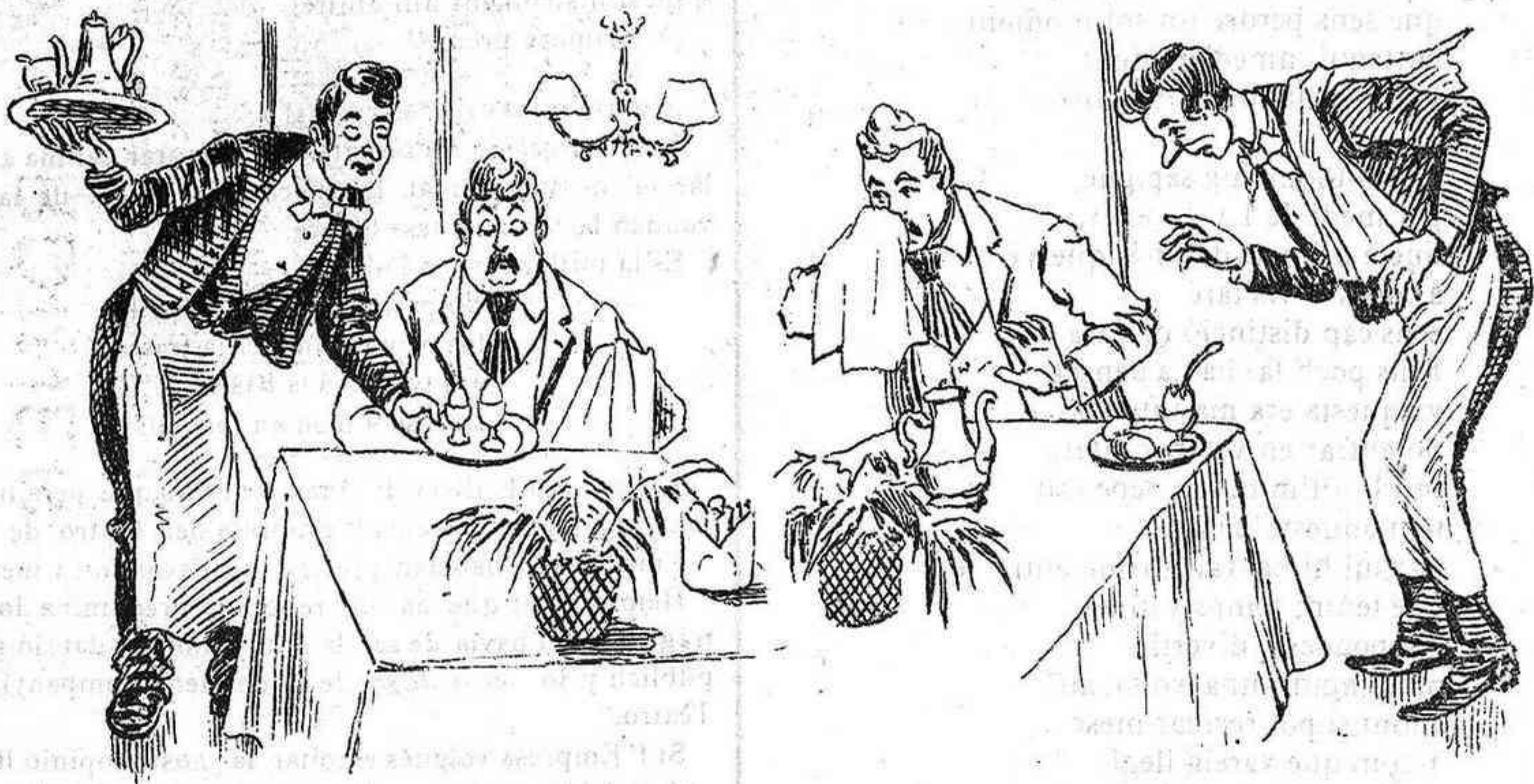
Agrahida la Societat coral als sacrificis y talent del seu mestre, l'obsequiá ab varis regalos artistichs y de valor.

Pera lo pròxim diumenge s'anuncia lo nové concert de la present temporada ab la repetició de las tres abans esmentadas pessas además de *Gloria á España* de Clavé y *Lo cantor del poble* de Goula (pare) una de las pessas mes inspiradas de tant eminent compositor.

Preveyém ab fonament un altre plé.

UN CÒMICH RETIRAT

ANAR PER OUS

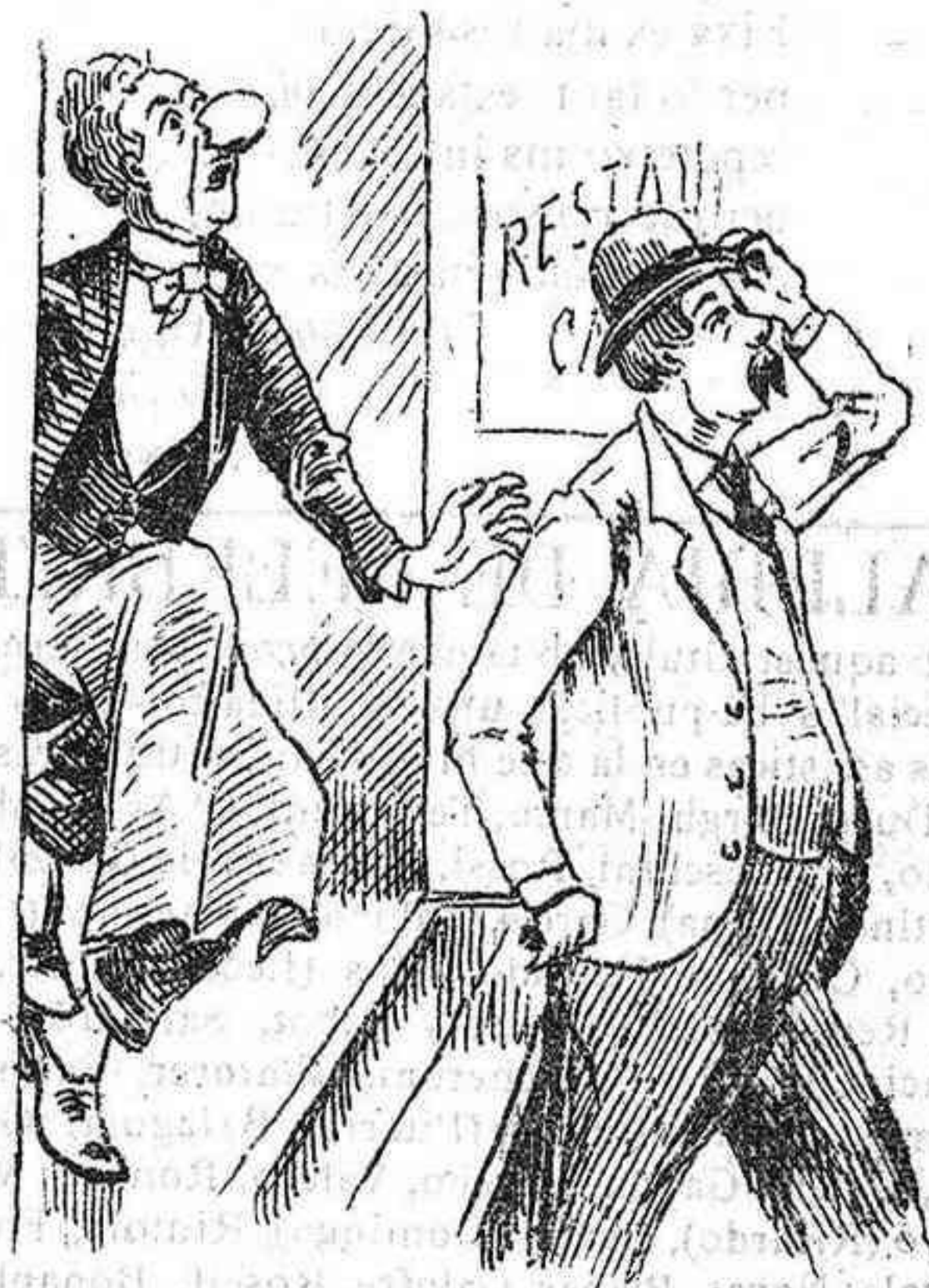

—Aqui está lo parell d' ous.
—Vingan.

—¡Redeul... aixó es una bassa oberta.
—¿Qué diu?

—No li cambio. Jo li he dat bo.
—¡Donchs, tè!

—Paguim los ous.
—¡Vaja... alant!

AVIS INTERESSANT

A mon amich mes tranquil
BARBANY (Pepet del Carril.)

Hamburgo, vint del corrent,
Amich Pau Po, li suplico,
que sens perdre un sol moment,
entregui immediatament
l'avis, alli ahont l'indico.

A tothom faig sapigué,
per medi de LA TOMASA,
que á primers del més que vé
á tots vos visitaré
sens cap distinció de casa.
Fins poch fa, havia pensat,
y aquesta era ma intenció,
no entrar en vostra ciutat,
prò l'últim m'he repensat
fent aquesta reflexió:

—¿Qui hi ha-vaig dir-me entre mi,-
que tenint temps y diners
per poguerse diverti,
no donguin una volta, alli
ahont si pot recrear mes?
Y com que vareig llegí
l'altre dia en un diari,
qu'us bullia en lo magí
fer grans festas per aquí
per aixó del centenari:
tot seguit vareig pensar:
¿alli fa festas tothom?...
donchs cap alli tens que anar;
que també has de celebrar
las grans festas de Colón.
Eixa es ma resolució,
per lo tant, está á la pista;
repeteixo ma intenció,
perque no soch cap traidó;
con que abur, hasta la vista.

Lo Cólera Morbo.

Per la còpia,

E. MONTAÑA

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest títol y ab tamanyo propi pera ferne un àlbum especial, s'ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artísticas en la que hi constan, entre altrás, las senyoras Duse, Borghi-Mamo, Tetrassini, D'Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de González, Alverá, Martínez (Joana), García (Fabiana), Martínez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damas), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Labán, Uetam, García Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), García (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rosell, Bonaplata, Goula, Edison, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es sols de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions, sens augment de preu.

Campanadas

Un periódich 's queixa perque en la Escola de Música Municipal s'ha creat una plassa de professora d'arpa.

Y té molta rahó...

Es una plassa que no hi feya cap falla.

Segons informes no n'hi ha pochs de professors d'aquest instrument allí dintre.

¡Y primers premis!

¡Guerra á las gallinas russas!

Las Menegildas al presentarse á comprar gallina á las tau-las del nostre mercat, fugen com del cólera de la que hi veuen la carn y grassa blanca.

Es la millor inspecció.

No passarán pochs tropells
los comerciants, á la trassa;
ara ¡viram á la bassa!
sino se 'l menjan tots ells.

Ja hem vist la llista d'obras y autors que pera la próxima temporada presenta l'Empresa del Teatro de Romea.

Francament, hauriam preferit menos *quantitat* y mes *calitat*.

Hem reparat que en lo repertori predomina lo género trágich quan havia de ser la nota cómica, dat lo gust del públich y lo modo de ser de la eminent companyia de dit Teatro.

Si l'Empresa volgués escoltar la nostra opinió li diriam qu' es deixés de dramas de capa y espasa y tragedias prehistóricas, obrint pas al melodrama social, alta comedia y pes-sas talladas al figurin del dia, segurs de que la cullita sería mes abundant y menos trabajosa.

AVIS IMPORTANT

Volent LA TOMASA celebrar lo IV cen-tenari del descubrimient d'América, dedicant tot un número extraordinari de broma á Colon, supliquém á nostres colaboradores que hi desitjin pendrehi part, que fins á últims de la setmana próxima, se 'ls admeterán los treballs que 'ns envihin, en lo ben entés qu'han de ser tots del género festiu.

Dias passats varen envenenarse tres criaturas ab arsénich que la seva mare tenia sobre de la calaixera.

Compadim de tot cor la desgracia, pero també de tot cor condemnm lo poch cuidao en evitarla.

En aquets cassos tota precaució es poca.

La comissió per adornar lo carrer del Hospital vol present-
tar á las índias en sas hamacas tal com se suposa debian
presentarse als ulls de Colon.

Quina pensada!

Avayam com s'hi havian de presentar.

Pot ser aixerrancadas.

Secció Marítima

Va navegant ab rumbo desconegut la corbeta «Cred-it Espanyol» sortida de la Rambla de Sant Joseph.

Los cargadors assentats en la platxa esperan lo re-grés del barco ab los dits ticats en los forats del nás

'S construeixen cadiras novas pera quan las en que hi seuen no pogan servir de vellas.

Repichs

El Diluvio no va tastar fins divendres passat los pastels marca Roca y Roca.

Nosaltres fa dias que veyém los dos jochs de cartas. Però la questió es guanyar... *honors* com á concejal, y com á *Esquellayre* pessas de deu cèntims.

Lo mestre deu pensar: quin públich mes l'onsa! Que es ab l'únich que pot ser tinga rahó.

Aquets dias s'ha parlat d'un conato de transferencia *Munt y Cípal* de 4,084 pessetas.

Gotas d'aygua en un mar que tot si fón; que hi hagi un *afano* mes que importa al món?

Sembla que s'ha desistit del arreglo del carrer de la Portaferrisa en vista de que lo Sr. Marqués de *nuevo cuño* no dona mes que 125 pesetas.

Quina esplendides!

Tot ho deu habé de menester pera la Societat *La Fulla* y pera la subvenció d'aquell setmanari que logra fer dormir a sos lectors.

Aixequeúloshi estátuas.

Bè; pero... qui las aixeca?

Diu un periódich que al Sr. Sforcada, nou diputat provincial, lo coneixen á casa séva.

Nosaltres lo que podem sols dir á aquest periódich, que dit subjecte es *adroguer*.

Es tot quant sabém.

Un periódich de Sabadell compara á un dels actors mes inferiors de Catalunya, ab las eminencias Valero y Julian Romea.

Homes, aquesta broma no d'via ferse encara que no fos mes que per respecte á a jullas d'igas grans figuras.

Ja cal que 's'assassin fumigar las plomas.

Secció Regiliosa

SANT DEL DIA:

La beatificació d'un Ajuntament «ajuntat»

Gran funció (per administració) que tindrà lloch en una de las covas de *Sierra Morena*.

Primera audició de la pessa musical ab obligats d'arpa: *La farán, si poden*, seguida de la segona part: *Com que poden, ja la fan*. Seguirán las seguidillas d'actualitat: *Los tres ratas*; y lo demés ja 'ls ho dirán de missas.

Sermó pel Pare Diluvio en honor dels beatificats y sos miracles, ab comentaris sobre los presiris de Tarragona, Cartagena y Ceuta.

A la sortida de la cova 's' repartirán pans de barra descomunals.

Telegramas

Madrid, 20.—6 matí.—La salut del senyor Romero Robledo va mellorant. Los metges opinan que curará, sols que li quedarà en comptes de nas, una cosa com una baldusa de punta inglesa.

Génova, 20.—7 idem.—La comissió municipal s'ha quedat uns quants dias mes.

Diuen que s'ho pagarán ells.

Japon, 20.—8 idem.—La dissenteria está fent estragos, principalment á *Jokoama*. Las jibrelletas vulgo (gots de nit) han pujat extraordinariament de preu.

Hi ha grans demandas de taps de suro.

SOMNI D'AMOR

He somniat nineta mia,
que á vora meu te tenia
ab viu anhel contemplant
de tos ulls, la flama encesa,
de ton rostre, la bellesa
y de tota tú l'encant.

Que mentres tant que 't mirava,
de baix en baix te contava
los secrets del meu amor;
y tú, tota amorosida
somrient davas mes vida
á la vida del meu cor.

Jo t'am, te deya encisera,
tu ets la meva amor primera,
lo únich goig que mon cor sent,
sense tú jo no viuria,
sense tú jo no tindria,
voluntat ni pensament.

¿No es vritat que tú m'estimas
tan com jó?... que no escatimas
al meu amor ni un instant?...
¿No es vritat que si 'm moria
al olvit no 'm donaria
lo teu peusament constant?...

Tu en compte de contestarme,
en los llavis vas besarme,
y á la dolsó de aquell bes
vaig despertarme m'aymía
y tot era,... fantasía
¿ni may de Deu que ho siguès?...

Puig perquè no fos fingida
tanta ventura, ma vida
donaria entussiasmat,
que si en somnis me besares
y en ma boca mel deixares
ique fora si fos veritat!...

JOAN DELMASES MONFORT

LITOGRAFIA BARCELONESA

Ribera y Estany

5, Sant Ramón, 5.—Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de impressións desde las mes senzillas á las mes luxosas, ab sorprendenta rapidés y preus invrossímils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior.

Sobres comercials ab la impressió que 's desitji.

Gran assortit de cromos de totas classes, propis per' anuncis industrials, programas de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.

CASSOS

—Y donchs qué tenim?

—Ay, no sé... devia menjar gallina russa perque no
's pot fer càrrech de lo qu' ha eixit del meu cos.

—No... ni ganas.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADAS

Passejantme per la Rambla
nomenada de las flors,
vaig veure dos germanetas,
que 's diuhen tres cinch y tot,
que passavan per l' acera,
vareig acostarmhi un poch
y vaig sentir que parlavan
d' una mestra superior.
L' una digué era tres-hú;
que quart-segona era molt
no presentant cap dos-una
sa roba que es de lo bò.
L' altra va dí que un hú tè
intelligent y mansoy
que dos-cinch casi demana
puig per ella 's torna boig.
Després van dir: No, no es cert;
després l' hú passá furiós,
y 'm feu caure com un sach
castigant ma indiscreció.

RAMIRO BALCELLS.

II

—Tú qu' ets advocat d' estima
vull que 'm donguis ton hú-tres:
Un que m' ha comprat molt prima
d' hú-dos, no 'n vol saber res.

—Que 't fassi un prima dos-terça
li dius amigablement.

—Si no té tres per respondre!

—Sent aixis donchs, malament.

SALTA-PINS.

ROMBO

.....
.....
.....
.....
.....

Sustituir los punts per lletres de
modo que llegits vertical y horison-
talment diguin: 1.ª ratlla: Consonant;
2.ª: En tots los terrats; 3.ª: Pedra pre-
ciosa; 4.ª: Los carters ne duhen; 5.ª:
Poble catalá; 6.ª: Fusta; 7.ª: Vocal:

A. FONTSEROLA.

TRENCA-CAPS

Ramon Ricet

Valls

Formar ab aquestas lletres deguda-
ment combinadas lo nom de dos ca-
rrers de Barcelona.

JOSEPH TRULLÁS.

INTRÍNGULIS

Buscar en plural una paraula que
trayenti una lletra del devant cada ve-
gada, dongui 'ls següent resultats: 1.ª:
Composició teatral; 2.ª: Una fruyta; 3.ª:
En los camps; 4.ª: Una aygua; 5.ª: En
las cartas; 6.ª: Consonant.

LLAPIDERA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NUMERO ANTERIOR

Logogrifo numérich.—Matilde.

Geroglífich.—Deu vints igual a dos
cents y dos cents igual a deu vints.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITBRARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
" atrassat.	0'20 "

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció d.
periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5.
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Ba ña